

Innhold

Forord	7
Innledning	9
Holdninger og handlinger	14
Å ta ansvar	15
Forventninger og holdninger til barn	17
Syn på utvikling	19
Risikobegrepet	21
Tidlig, samordnet og helhetlig hjelp	26
Betydningsfulle voksne	28
Relasjoner barn imellom	31
Bekymret – hva så?	34
Nærmere undersøkelse av bekymringen	35
En første avklaring	35
Presis informasjon om barnet	38
Å dele bekymringen med foreldrene	43
Trenger en mer informasjon?	44
Samtaler med barnet	45
Hjelp til barn og familie	47
Evaluering	49
Når det er bekymring for barnets omsorgssituasjon	54
Hva er omsorgssvikt?	55
Hva kan skje når barnevernet kommer inn i bildet?	60
Veiledning	68
Ansvar for egen voksenrolle	72
Om relasjoner	73
Hvordan fremme positive relasjoner?	75
Vurdering av egen relasjon til barnet	83
Når barnet har atferdsvansker – hvordan fremme positiv adferd?	86
Rammefaktorer	86
Spesielle strategier som fremmer positiv adferd	93

Hvordan stoppe negativ adferd?	97
Rammefaktorer	97
Spesielle strategier for å stoppe negativ adferd	99
Hvordan kjenne igjen og støtte barn med internaliserte vansker?	104
Hvordan utvikle barn–voksenrelasjonen?	107
Informasjon	108
Å jobbe med voksnes oppfatninger og holdninger	109
Direkte intervensjon på samspillnivå	111
Foreldrearbeid	122
Foreldrearbeid i barnehage og skole	123
Det generelle samarbeidet	124
Hvordan fremme god og åpen kommunikasjon?	124
Samarbeid rundt problemer	129
Om vanskelige samtaler	130
Gjennomføring av samtaler om bekymring	136
Samarbeid som fungerer som foreldreveiledning	145
Motstand og sinne som elementer i samarbeidet	147
Tverrfaglig samarbeid	154
Hva er tverrfaglig samarbeid?	155
To saker	156
Taushetsplikt	158
Bevisst bruk av tverrfaglig samarbeid	160
Felleskompetanse	163
Former for tverrfaglig samarbeid	164
Møteledelse og koordinering	165
Handlingsplaner	166
Hva kan en gjøre hvis en ønsker tverrfaglig samarbeid?	168
Sluttord	169
Litteratur	171